

**Humane
World for
Animals**

Denumită anterior
Humane Society International

Bunăstarea puilor crescuți pentru carne și Angajamentul European pentru Pui

Puii sunt animale active, cu adaptare armonioasă din punct de vedere social, curioase, cu abilități cognitive remarcabile și nevoi comportamentale complexe. Ei au un repertoriu vocal distinct, cu zeci de tipuri diferite de sunete. Cu toate acestea, producția convențională de pui nu ține cont de complexitatea acestor păsări și le cauzează probleme grave de bunăstare.

Știința indică în mod clar următoarele: puii crescuți pentru carne suferă foarte mult în cadrul metodelor convenționale de producție. Criteriile Angajamentul European pentru Pui (European Chicken Commitment - ECC) vizează reducerea acestei suferințe și includ cele mai importante aspecte legate de bunăstare.

Angajamentul European pentru Pui (ECC)

ECC reprezintă un set de criterii științifice stabilite în acord cu organizațiile internaționale de protecția animalelor, menite să îmbunătățească viața puilor crescuți pentru carne în Europa. ECC recomandă standarde minime pentru producători și companii pentru abordarea celor mai urgente probleme de bunăstare din industrie. Aspectele vizate sunt supraaglomerarea, creșterea accelerată, iluminatul insuficient, mediile nepotrivite, calitatea aerului, bateriile și sacrificarea în condiții inumane.

Legislația actuală a UE permite supraaglomerarea spațiilor, iluminatul insuficient, mediile nepotrivite și sacrificarea în condiții inumane. De asemenea, aceasta permite utilizarea unor linii genetice de pui cu creștere rapidă, care ajung la greutatea de piață atât de repede încât sunt predispuși la afecțiuni scheletale debilitante și dureroase și la anomalii ale membrilor.^{1,2,3} Standardele ECC oferă îndrumări producătorilor și companiilor pentru a-și adapta practicile la datele științifice, a răspunde schimbărilor în atitudinea și cerințele consumatorilor și a se pregăti pentru viitoarele reglementări privind bunăstarea puilor broiler.

300,8 milioane

România ocupă locul opt în industria europeană a cărnii de pui și a fost responsabilă pentru sacrificarea a 300,8 milioane de pui în 2023.⁴

69%

dintre români doresc o mai bună protecție pentru animalele de fermă.⁵

13,9%

creșterea vânzărilor cu amănuntul de carne de pui crescuți în aer liber și de pui bio în România în perioada 2018-2022.⁶

Problemă legată de bunăstare

Supraaglomerarea

Supraaglomerarea în spațiile comerciale constituie un risc pentru sănătatea păsărilor,⁷ de exemplu, prin creșterea riscului de boli intestinale.⁸ De asemenea, reduce capacitatea găinilor de a-și manifesta comportamentul natural,^{9,10} și de a preveni tulburările de acest gen.¹¹ O densitate mare a efectivelor înseamnă mai multe excremente, ceea ce poate duce la un nivel ridicat de umiditate la nivelul așternuturilor, factor ce reprezintă o cauză frecventă a leziunilor la nivelul extremităților membrelor. De asemenea, aceasta poate contribui la reducerea capacității de deplasare, care poate fi rezultatul unei activități restrânse și al unei mobilități reduse.¹²

Cum abordează ECC această problemă

Limite pentru factorul de densitate

ECC stabilește limite privind densitatea efectivelor, adică numărul de păsări pe metru pătrat (m²), pentru a se asigura că puii au suficient spațiu pentru a se mișca și pentru a-și manifesta comportamentul natural.

Creșterea rapidă

Creșterea selectivă pentru ca păsările să poată lua rapid în greutate cauzează probleme grave de bunăstare, inclusiv mobilitate redusă,¹³ dimensiuni disproporționate ale rinichilor și plămânilor,¹⁴ și leziuni musculare, dar și afecțiunea musculară denumită piept de lemn sau *wooden breast*, respectiv *white striping*.¹⁵ Multe găini suferă de mers șchiopătat și dificultăți de deplasare.^{16,17,18} În majoritatea efectivelor, în momentul în care se apropie de greutatea de sacrificare, există păsări care devin atât de infirme încât nu mai pot ajunge la hrană și apă.

Rase cu bunăstare superioară

ECC promovează utilizarea raselor cu creștere mai lentă și bunăstare sporită pentru a reduce problemele de sănătate asociate cu creșterea rapidă în greutate și a îmbunătăți mobilitatea și bunăstarea generală.

Puii crescuți în mod convențional, cu creștere în greutate extrem de rapidă.¹⁹

1957

0,9 kg în 56 zile

1978

1,8 kg în 56 zile

2005

4,2 kg în 56 zile

Humane
World for
Animals.

Problemă legată de bunăstare

Iluminat slab

Luminile sunt în general ținute aprinse la un nivel scăzut timp de 18-20 de ore pe zi pentru a încuraja păsările să mănânce mai mult și să ia în greutate mai repede. Cu toate acestea, iluminatul slab perturbă somnul și producția de melatonină,²⁰ un hormon care poate regla creșterea și funcția imună a organismului. Noaptea scurtă și orele prelungite de lumină pot agrava problemele scheletale.^{21,22,23}

Cum abordează ECC această problemă

Iluminat îmbunătățit

ECC impune o intensitate mai mare a luminii, inclusiv lumina naturală a zilei, pentru a susține cicluri mai bune de tranziție de la zi la noapte.

“Știința este clară: puii crescuți pentru carne suferă enorm în sistemele convenționale de producție. Criteriile ECC vizează direct cele mai grave probleme de bunăstare și sunt concepute pentru a reduce cu adevărat această suferință.”

— **Dr. Sara Shields**, Director de Programe, Farm Animal Welfare Science, Humane World for Animals

Medii neîmbunătățite

Cu excepția sistemelor de hrănire și administrare a apei, unitățile de producție convenționale sunt doar niște spații goale. Puii nu își pot exprima curiozitatea naturală sau modelele comportamentale înăscute, cum ar fi cocoșatul sau căutarea hranei. Aceștia nu au altceva de făcut decât să doarmă sau să mănânce.

Stinghii de cocoșat și îmbunătățirea mediului de viață

ECC prevede ca puii să aibă acces la stinghii pentru a se putea cocoșa și la materiale pentru ciugulit, pentru a beneficia de un mediu mai stimulativ și pentru a le îmbunătăți calitatea vieții.

Problemă legată de bunăstare

Cum abordează ECC această problemă

Calitatea precară a aerului

Spațiile interioare aglomerate pot expune puii la o calitate scăzută a aerului din cauza agenților poluanți, inclusiv praf, bacterii, spori și gaze (dioxid de carbon și amoniac), afectând astfel respirația și sănătatea păsărilor.²⁴ Nivelurile crescute de amoniac pe perioade lungi de timp pot reduce creșterea puilor și crește rata de mortalitate a efectivelor.²⁵

Aer mai curat

ECC stabilește standarde de ventilație pentru menținerea calității aerului și reducerea expunerii la agenți poluanți, conducând la îmbunătățirea calității aerului în incinte pentru a favoriza aspectele legate de sănătate și bunăstare.

Baterii

Utilizarea bateriilor limitează atât suprafața, cât și înălțimea, restricționând mișcarea și împiedicând posibilitatea de manifestare a comportamentelor naturale, cum ar fi căutarea hranei și scăldatul în nisip. Lipsa de mișcare și de exercițiu este atât de gravă încât poate reduce rezistența oaselor.^{26,27,28} În UE, puii broiler destinați producției de carne nu sunt de obicei crescuți în baterii, dar păsările de reproducție (adică generațiile de părinți și bunici) pot fi crescute în baterii sau în sisteme supraetajate, unde mișcarea lor este limitată și nu au acces la așternut.

Fără baterii

ECC interzice utilizarea bateriilor sau a sistemelor supraetajate pentru broileri. Bateriile cauzează probleme grave de bunăstare pentru puii de carne, deoarece păsările cresc atât de înghesuite încât abia au spațiu pentru a-și întinde aripile.

Problemă legată de bunăstare

Asomare inefficientă

Metoda obișnuită de asomare electrică cu baie de apă provoacă frică, stres și durere. Păsările sunt mai întâi întoarse (atârinate de picioare pe dispozitive de suspendare, cu capul în jos), fiind pe deplin conștiente. Acestea se pot agita mișcându-și aripile pentru a se putea redresa. Metoda de asomare este inconsecventă, ceea ce înseamnă că nu toți puii rămân inconștienți,^{29,30} suferind durere severă și stres atunci când li se taie gâtul pentru exsanguinare.

Cum abordează ECC această problemă

Asomare îmbunătățită astfel încât moartea să fie fără durere

ECC impune ca abatoarele să utilizeze metode de sacrificare prin atmosferă controlată, cu gaze inerte sau sisteme multifazice sau asomarea electrică eficientă, fără inversiunea animalelor vii, metode menite să ajute la bunăstarea animalelor. Aceste practici garantează că puii sunt inconștienți înainte de a fi manipulați și atârnați de picioare pe dispozitive de suspendare, cu capul în jos, reducându-le astfel suferința.

The Pecking Order

Din 2023, Humane World for Animals publică rapoartele *The Pecking Order*, care evaluează politicile și progresele principalelor lanțuri de fast-food din Polonia și România în privința bunăstării puiilor crescuți pentru carne. Raportul evidențiază nevoia urgentă ca industria fast-food din cele două țări să își accelereze eforturile pentru adoptarea unor standarde mai ridicate de bunăstare animală, mai ales în contextul interesului tot mai mare al consumatorilor pentru metode de producție mai umane. De asemenea, raportul oferă recomandări concrete pentru industrie, decidenți politici și consumatori, care pot contribui la schimbări reale.

Referințe

- ¹ McGeown D, Danbury TC, Waterman-Pearson AE, și Kestin SC. 1999. Efectul carprofenului asupra șchiopătării la broileri. *The Veterinary Record* 144:668-71.
- ² Caplen G, Hothersall B, Murrell JC, et al. 2012. Analiza cinematică cuantifică anomalii de mers asociate cu șchiopătarea la puii broiler și identifică diferențele evolutive de mers îngreunat. *PLoS ONE* 7(7):e40800.
- ³ Hothersall B, Caplen G, Parker RMA, et al. 2016. Efectele carprofenului, meloxicamului și butorfanolului asupra performanței puilor broiler în testele de mobilitate. *Animal Welfare* 25(1):55-67.
- ⁴ Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO). Baza de date FAOSTAT. Crops and livestock products / Produse agricole și animaliere. Licență: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Extras din: www.fao.org/faostat/en/#data/QCL. Data accesării 20 decembrie 2024.
- ⁵ Comisia Europeană. 2023. Eurobarometrul special 533. Atitudinile europenilor față de bunăstarea animalelor. europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297. Data accesării 16 februarie 2024.
- ⁶ Maia Research. 2024. Raport de cercetare de piață intitulat Customized EU Cage Free Eggs, Cage Free Chicken Meat and Crate Free Pork Industry. January 2024.
- ⁷ Estevez I. 2007. Limite privind densitatea de populare în cazul puilor de carne (broiler): cum se stabilesc limitele? / Density allowances for broilers: where to set the limits? *Poultry Science* 86:1265-72.
- ⁸ Tsiouris V, Georgopoulou I, Batzios C, Pappaioannou N, Ducatelle R, și Fortomaris P. 2015. Densitatea mare de populare ca factor predispozant pentru enterita necrotică la puii broiler / High stocking density as a predisposing factor for necrotic enteritis in broiler chicks. *Avian Pathology* 44(2):59-66.
- ⁹ Evans L, Brooks GC, Anderson MG, Campbell AM, și Jacobs L. 2023. Complexitatea mediului și densitatea redusă a animalelor promovează rezultate comportamentale pozitive la puii broiler / Environmental complexity and reduced stocking density promote positive behavioral outcomes in broiler chickens. *Animals* 13:2074.
- ¹⁰ Van der Eijk JAJ, Gunnink H, Melis S, van Riel JW, și de Jong IC. 2022. Reducerea densității este benefică pentru comportamentul puilor broiler cu creștere rapidă și mai lentă / Reducing stocking density benefits behaviour of fast- and slower-growing broilers. *Applied Animal Behaviour Science* 257:105754.
- ¹¹ Evans L, Brooks GC, Anderson MG, Campbell AM, și Jacobs L. 2023. Complexitatea mediului și densitatea redusă a animalelor promovează rezultate comportamentale pozitive la puii broiler / Environmental complexity and reduced stocking density promote positive behavioral outcomes in broiler chickens. *Animals* 13:2074.
- ¹² Thomas D, Ravindran V, Thomas D, et al. 2004. Influența densității asupra performanței, caracteristicilor carcasei și indicatorilor de bunăstare selectați la broileri / Influence of stocking density on the performance, carcass characteristics and selected welfare indicators of broiler chickens. *New Zealand Veterinary Journal* 52(2):76-81.
- ¹³ Dawson LC, Widowski TM, Liu Z, Edwards AM, și Torrey S. 2021. În căutarea unui pui de carne (broiler) mai bun: o comparație între inactivitatea, comportamentul și utilizarea îmbogățirii mediului în cazul puilor de carne (broiler) cu creștere lentă și rapidă. / In pursuit of a better broiler: a comparison of the inactivity, behavior, and enrichment use of fast- and slow-growing broiler chickens. *Poultry Science* 100:101451.
- ¹⁴ Rothschild D, dos Santos MN, TM Widowski, et al. 2019. O comparație a mărimei organelor între puii de carne (broiler) cu creștere convențională și cei cu creștere mai lentă. / A comparison of organ size between conventional and slower growing broiler chickens. Prezentat la *Poultry Science*, Montreal, QC, iulie 2019. atrium.lib.uoguelph.ca/items/3e5195b9-ef84-43a6-bfef-e3aa6d270543. Data accesării 3 septembrie 2024.
- ¹⁵ Santos MN, Rothschild D, Widowski TM, et al. 2021. În căutarea unui broiler mai bun: trăsături ale carcasei și miopatii musculare la tulpini convenționale și cu creștere mai lentă de pui broiler / In pursuit of a better broiler: carcass traits and muscle myopathies in conventional and slower-growing strains of broiler chickens. *Poultry Science* 100(9):101309.
- ¹⁶ Granquist EG, Vasdal G, de Jong IC, și Moe RO. 2019. Căzurile de claudicație și relația dintre acestea și măsurile în materie de sănătate și de producție în cazul puilor de carne (broiler). Lameness and its relationship with health and production measures in broiler chickens. *Animal* 13(10):2365-72.
- ¹⁷ Wideman Jr. RF. 2016. Condroneroza bacteriacă cu osteomielită și căzurile de claudicație la puii de carne (broiler): o revizuire / Bacterial chondronecrosis with osteomyelitis and lameness in broilers: a review. *Poultry Science* 95(2):325-44.
- ¹⁸ Dixon LM. 2020. Încet și constant se câștigă orice cursă / Slow and steady wins the race: Comportamentul și bunăstarea a raselor comerciale de pui de carne (broiler) cu creștere rapidă în comparație cu o rasă comercială cu creștere mai lentă / The behaviour and welfare of commercial faster growing broiler breeds compared to a commercial slower growing breed. *PLoS ONE* 15(4):e0231006.
- ¹⁹ Zuidhof MJ, Schneider BL, Carney VL, Korver DR, și Robinson FE. 2014. Creșterea, eficiența și randamentul puilor de carne comerciali din 1957, 1978 și 2005 / Growth, efficiency, and yield of commercial broilers from 1957, 1978, and 2005. *Poultry Science* 93(12):2970-82.
- ²⁰ Arowolo MA, He JH, He SP și Adebawale TO. 2019. Implicațiile programelor de iluminat în sistemele intensive de producție a puilor de carne (broiler). / The implication of lighting programmes in intensive broiler production system. *World's Poultry Science Journal* 75:1-12.
- ²¹ Schwan-Lardner K, Fancher BI, Gomis S, van Kessel A, Dalal S, și Classen HL. 2013. Efectul duratei zilei asupra cauzei mortalității, sănătății membrelor și sănătății oculare la puii de carne / Effect of day length on the cause of mortality, leg health and ocular health in broilers. *Poultry Science* 92:1-11.
- ²² Arowolo MA, He JH, He SP și Adebawale TO. 2019. Implicațiile programelor de iluminat în sistemele intensive de producție a puilor de carne (broiler). / The implication of lighting programmes in intensive broiler production system. *World's Poultry Science Journal* 75:1-12.
- ²³ Schwan-Lardner K, Fancher BI, Gomis S, Van Kessel A, Dalal S, și Classen HL. 2013. Efectul duratei zilei asupra cauzei mortalității, sănătății membrelor și sănătății oculare la puii de carne / Effect of day length on the cause of mortality, leg health and ocular health in broilers. *Poultry Science* 92:1-11.
- ²⁴ The Humane Society of the United States. 2013. Un Raport HSUS: Bunăstarea animalelor în industria puilor de carne. / The Welfare of Animals in the Chicken Industry.
- ²⁵ Miles DM, Branton SL și Lott BD. 2004. Amoniacul la nivel atmosferic este dăunător performanței puilor de carne comerciali moderni. / Atmospheric ammonia is detrimental to the performance of modern commercial broilers. *Poultry Science* 83(10):1650-4.
- ²⁶ Wabeck CJ și Littlefield LH. 1972. Rezistența osoasă a broilerilor crescuți în cuști cu podea și în baterii cu diverse pardoseli / Bone strength of broilers reared in floor pens and in cages having different bottoms. *Poultry Science* 51:897-9.
- ²⁷ Andrews LD și Goodwin TL. 1973. Performanța puilor de carne din baterii / Performance of broilers in cages. *Poultry Science* 52:723-8.
- ²⁸ Merkley JW. 1981. O comparație a rezistenței oaselor la broileri crescuți în diferite condiții, în cotețe și cuști cu podea / A comparison of bone strengths from broilers reared under various conditions in coops and floor pens. *Poultry Science* 60:98-106.
- ²⁹ Grupul științific pentru sănătatea și bunăstarea animalelor (AHAW) din cadrul Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA Panel on Animal Health and Animal Welfare), Nielsen SS, Alvarez J, Bicoût DJ, et al. 2019. Aviz științific privind sacrificarea animalelor: sacrificarea păsărilor. *EFSA Journal* 17(11):5849.
- ³⁰ Hindle VA, Lambooi E, Reimert HGM, Workel LD, și Gerritzen MA. 2010. Preocupări privind bunăstarea animalelor în timpul utilizării băii de apă pentru asomarea puilor de carne, a găinilor și a rațelor. / Animal welfare concerns during the use of the water bath for stunning broilers, hens, and ducks. *Poultry Science* 89(3):401-12.